

Les societats urbanes davant la reforma ambiental

Crònica del seminari organitzat per la Xarxa de Recerca en Educació per la Sostenibilitat i el Grup de Geògrafs per a l'Ecologia Social

[Albert Punsola](#) (/autor/albert-punsola-44)

[Sostenible.cat](#)

01/10/2009

Visions i propostes al voltant de la sostenibilitat. Les societats urbanes davant la reforma ambiental. Aquest és el llarg títol del seminari que va tenir lloc els dies 28 i 29 de setembre a la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona (UB). Ha estat organitzat pel Grup de Geògrafs per a l'Ecologia Social i la [Xarxa de Recerca en Educació per a la Sostenibilitat](#) (<http://www.edusost.cat/>).

Conferències, tallers i taules rodones van servir de reflexió i debat als assistents sobre alguns dels reptes que tenen plantejats les ciutats i per extensió el conjunt de la societat. Tal i com va apuntar la doctora **Maria Àngels Alió**, de la Xarxa de Recerca en Educació per a la Sostenibilitat, la idea no era fer un "acte acadèmic estricte" sinó un "acte mixt obert a científics, experts i agrupacions ciutadanes". El seminari, doncs, es va allunyar de l'autocomplaença i va tenir com a denominador comú l'esperit crític tant per part dels experts com del públic assistent.

L'acte inicial va comptar amb la presència d'autoritats de l'UB, com la degana de la [Facultat de Geografia i Història](#) (<http://www.ub.edu/facgh/gh.htm>), **María Ángeles del Rincón**, i el Vicerector d'Innovació i Transferència Tecnològica, **Alex Aguilar**, així com del coordinador de la Xarxa de Recerca en Educació per a la Sostenibilitat, **Enric Pol**, que va recordar el paper d'actors del desenvolupament sostenible de la universitat, de la societat civil i del món empresarial. Igualment va afirmar que "no es pot demanar un compromís al ciutadà si el context en què viu no ofereix possibilitats en aquest sentit". La idea de transversalitat i d'involucrar el màxim nombre d'agents ha estat una constant en la majoria d'intervencions al llarg de les dues jornades.

Habitatge: visions del nord i del Mediterrani

La qüestió de l'habitatge va ser un dels temes destacats amb la conferència del doctor **Michael S. Jorgensen** de la [Universitat Tècnica de Dinamarca](#) (<http://www.dtu.dk/>), d'una banda, i de l'altra amb una taula rodona que va comptar amb **Vicenç Casals** de l'UB, **Eva Fernández** de la [Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona](#) (<http://favb.cat/>), **Llorenç Planagumà**, de l'Ajuntament d'Olot i l'arquitecte **Antoni Solanas** de la Agrupació AuS del [Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya](#) (<http://www.coac.net/>).

Tant la conferència com la taula rodona van coincidir en assenyalar la importància cabdal de la rehabilitació. Mentre a Dinamarca aquesta és una pràctica habitual que forma part d'un ambiciós programa nacional de reducció d'emissions en l'horitzó 2050, a Catalunya i a Espanya ens trobem en l'impasse de la frenada de la construcció, sense que la rehabilitació sigui encara significativa.

Les solucions que es van posar damunt la taula per revertir la situació en el nostre context passen per: canviar les lleis per impedir un rebrot de l'especulació, substituir la cultura de la propietat per la del lloguer i inventar noves formes d'accés a l'habitatge; en aquest sentit, va destacar el concepte de [masoveria urbana](http://www.iniciativa.cat/protected_media/documents/1460/Masoveria_urbana__Olot.pdf) (http://www.iniciativa.cat/protected_media/documents/1460/Masoveria_urbana__Olot.pdf) que s'impulsa a Olot de manera singular i que pot servir de referent per a altres municipis.

El doctor Jorgensen va voler deixar clar que a Dinamarca també hi ha problemes. "Moltes vegades -va dir- falta finançament". Com a mínim, però, existeix una voluntat col·lectiva d'aplegar propietaris, autoritats, científics i companyies de serveis per aconseguir cases més eficients energèticament a través de la rehabilitació. Segons Jorgensen, "els hàbits i la voluntat de les persones són la clau". A la Taula Rodona va sortir la mateixa idea quan Toni Solanas va indicar que una casa ben preparada per a l'eficiència, però amb un mal ús per part dels seus habitants, és menys sostenible que una menys eficient on els que hi viuen observen uns patrons de conducta més responsables ambientalment.

El problema de l'habitatge no només està en l'origen de la crisi econòmica sinó que ja fa anys que genera moltes distorsions socioambientals. Eva Fernández va assegurar que la situació de crisi té la virtut de ser un bon moment per reflexionar a fons. La conclusió és que aquest tema haurà de fer un gir de 180 graus. Tanmateix, no serà fàcil. Toni Solanas va subratllar, contestant a una pregunta formulada des del públic, que en aquests moments no hi ha el *know how* suficient per impulsar la rehabilitació a gran escala. La lectura positiva és el que el seu estímul podria recuperar, progressivament, molts oficis, generar més ocupació -ja que és una activitat més intensiva en mà d'obra que la construcció- i reconvertir un parc d'habitatges majoritàriament ineficient.

(F)

El repte energètic i la comoditat

El tema de l'energia es va tractar en un taller en què hi van participar el Dr Jorgensen, **Joan Martí** de la [Plataforma No a la MAT](http://www.nomat.org/) (<http://www.nomat.org/>), **Joaquim Corominas** i **Daniel Gómez** de l'[Associació per a l'Estudi dels Recursos Energètics](http://www.crisisenergetica.org/) (<http://www.crisisenergetica.org/>) (AEREN) i el professor **Sergi Saladié** de la [Universitat Rovira i Virgili](http://www.urv.cat/) (<http://www.urv.cat/>). Els punts d'acord van estar la constatació de la necessitat d'una nova cultura energètica -igual que en el seu dia va passar amb l'aigua- i la importància de caminar cap a un model descentralitzat que situï la producció prop dels llocs de consum. Els experts també van coincidir en indicar que la transició energètica del segle XXI no serà només tecnològica sinó també de canvi de mentalitat, una fita difícil al parer de molts. En aquest sentit, una intervenció del públic va recordar la paradoxa de l'eficiència tot avisant que aquest concepte podria ser una coartada per incrementar encara més el nostre consum de recursos.

El debat energètic va evidenciar també la inevitabilitat del conflicte entre els poders econòmics i aquells que defensen el nou model energètic propugnat. Tanmateix, un dels assistents va valorar el fet positivament, ja que "el conflicte és un motor de canvi". De nou va aparèixer el tema de la ciutadania, en aquest cas comentant que l'ús de l'energia va associat a un tipus de vida amb unes comoditats difícils d'abandonar. La persistència de certs hàbits és un gran obstacle. Va ser molt punyent la reflexió d'un participant en el sentit de que tant el cotxe més eficient, com el cotxe elèctric, suposen un canvi de tecnologia però no del paradigma de mobilitat vigent.

Daniel Gómez, col·laborador també a *Sostenible.cat*, va optar per la via de l'avenç amb l'ajut de les administracions més properes al ciutadà: "es convenç a la societat poc a poc, amb lideratge a través de l'exemple, per això són tan importants els projectes a escala local on la gent pugui veure que algunes propostes funcionen".

Quins referents per a la ciutadania?

La taula rodona sobre la cultura de la sostenibilitat i les ciutats i el taller sobre participació, malgrat les diferències d'objectius, van apuntar en la mateixa direcció: el canvi cap a la sostenibilitat implica un canvi polític de fons. Però el punt de partida no és òptim. Algunes de les idees exposades indiquen un

dèficit de l'articulació social amb una pèrdua dels valors cívics i comunitaris. D'altra banda la democràcia representativa presenta unes limitacions clares que cal superar. **Raül Valls**, del Centre per a la Sostenibilitat, ho va plantejar així: "el diagnòstic ja està fet, ara qui encapçala el canvi?"

Al fil del debat, i fent gala d'un lúcid inconformisme, Enric Pol es va preguntar pel paper del ciutadà tot responent que "ens fa falta el ciutadà com a persona que ha decidir" i va plantejar si en el fons no creiem que això seria perillós. **Jaume Cendra** va reconèixer, junt amb altres participants, que hi havia massa complexitat, un excés d'idees i que caldria sintetitzar-les en una idea motor que vinculés les dimensions ambiental, econòmica política i social de la sostenibilitat. Aquesta complexitat es percep com a confusió i és un element per a la desmobilització col·lectiva, contra la qual s'hauria de lluitar amb formació i educació. La ciutadania no té, de moment, uns referents clars.

El taller sobre la participació no va oferir gaire esperança en aquest sentit. La major part dels assistents es van mostrar decebuts amb algunes experiències concretes i fins i tot es va parlar de desencís i frustració. Un motiu més per repensar la participació de manera que aquesta cobreixi realment les mancances de la democràcia de partits.

Etiquetes: [Energia](/etiquetes/energia) (/etiquetes/energia)

[Medi urbà](/etiquetes/medi-urba) (/etiquetes/medi-urba)

[Participació](/etiquetes/participacio) (/etiquetes/participacio)

[Unió Europea](/etiquetes/unio-europea) (/etiquetes/unio-europea)

Adjunt	Mida
 Debat sobre energia (Foto: A. Punsola) (https://www.sostenible.cat/sites/sostenible.cat/files/public/migraciudades/imag/set09/edusost.jpg)	20.02 KB

Share 0

Tuit

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/noticia/les-societats-urbanes-davant-la-reforma-ambiental-0>)

 (<https://www.sostenible.cat/print/noticia/les-societats-urbanes-davant-la-reforma-ambiental-0>)

Relacionats

Acte

Carrega't d'energia: desmuntant la factura de gas i electricitat (/acte/carregat-denergia-desmuntant-la-factura-de-gas-i-electricitat)

03/12/2019 - 11:00

La Fàbrica del Sol

Acte

Vermut d'obertura - Setmana de l'Energia (/acte/vermut-dobertura-setmana-de-lenergia)

15/06/2019 - 11:30

La Fàbrica del Sol

Butlletí

Correu electrònic *

[Subscriu](#)[Enviaments anteriors \(/newsletter/sostenible\)](/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

**Diputació
Barcelona**

<http://www.diba.cat>[Arxiu \(/arxiu\)](/arxiu)[Continguts per categoria \(/tagclouds/chunk/3\)](/tagclouds/chunk/3)[Continguts per etiqueta \(/tagclouds/chunk/1\)](/tagclouds/chunk/1)[Continguts per municipi \(/tagclouds/chunk/2\)](/tagclouds/chunk/2)[Avís legal \(http://www.diba.cat/avislegal\)](http://www.diba.cat/avislegal)[Contacte \(/formulari/contacte\)](/formulari/contacte)[RSS \(https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=\)](https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=)[https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888\)](https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888)[http://www.twitter.com/xarxasost\)](http://www.twitter.com/xarxasost)[http://youtube.com/xarxasost\)](http://youtube.com/xarxasost)[\(rss.xml\)](#)